

Nasjonale planer

FHH15 Nevrologiske sykdommer og skader

Tidligere FHH15 Nevrologiske skader og sykdommer

Innhold

Innledning.....	2
Om utdanningen.....	2
Overordnet læringsutbytte.....	3
Emneoversikt	5
Emnebeskrivelser.....	5
Emne 1: Etikk, samhandling og kommunikasjon.....	5
Emne 2: Nevrologiske sykdommer og skader.....	8
Emne 3: Rehabilitering og habilitering	11
Emne 4: Yrkesutøvelse og tjenestetilbud.....	13
Emne 5: Praksis i nevrologiske sykdommer og skader.....	15
Emne 6: Fordypning i nevrologiske sykdommer og skader.....	17

Innledning

Tilbudet innen høyere yrkesfaglig utdanning i Norge er mangfoldig og skal være tilpasset samfunnets behov for kompetanse. Høyere yrkesfaglig utdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak.

De nasjonale planene for gradstudier i høyere yrkesfaglig utdanning utvikles og vedlikeholdes gjennom nasjonale fagråd.

I henhold til lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven, 2018), fastsettes innhold og bestemmelser for gjennomføring av utdanningene av styret ved den enkelte tilbyder av høyere yrkesfaglig utdanning. De nasjonale planene gir veiledende rammer som skal sikre at høyere yrkesfaglig utdanning innen samme studieretning holder høy og tilsvarende kvalitet og gir samme kompetanse, uavhengig av fagskole og studiested. I tillegg sikres det at fagskoleutdanningene er på riktig nivå i henhold til Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). De nasjonale planene er dermed et viktig grunnlag når den enkelte fagskole skal utvikle egne studieplaner som utgjør det faglige grunnlaget for akkreditering av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT).

Nasjonalt fagråd for fagskoleutdanning i helse og oppvekstfag (NFFHO) har ansvar for godkjenning av nasjonale planer innen helse- og oppvekstfag. Fagrådet skal også bidra til faglig utvikling av høyere yrkesfaglig utdanning på et nasjonalt nivå, samt være et organ for samhandling mellom tilbydere av høyere yrkesfaglig utdanning i helse- og oppvekstfag, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner samt relevante myndigheter.

Denne planen er godkjent av NFFHO, 27.06.2022.

Om utdanningen

Høyere yrkesfaglig utdanning i nevrologiske sykdommer og skader har som mål å utdanne yrkesutøvere som har kompetanse knyttet til nevrologiske sykdommer og skader, symptomer og behandling. Nevrologi er læren om sykdommer i nervesystemet, det vil si både det sentrale nervesystemet og det perifere nervesystemet. Utdanningen skal også gi kunnskap om og forståelse for helsefremmende og forebyggende arbeid i dette feltet, samt rehabilitering og habilitering både i hjemmet og på institusjon. Utdanningen skal gi økt bevissthet om hvilken betydning profesjonalitet i egen rolle og yrkesutøvelse har i arbeidet med pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring, og om hvordan den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten organiseres og samhandler.

Overordnet læringsutbytte

De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, også kalt O-LUB skal gi uttrykk for hva en kandidat som har gjennomført en høyere yrkesfaglig utdanning skal inneha av kompetanse beskrevet som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, i tråd med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR), nivå 5.1.

Kunnskap

Kandidaten

- har kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid, og rehabilitering og habilitering hos pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og i spesialisthelsetjenesten
- har kunnskap om nevrologiske sykdommer og skader, symptomer, behandling og sykepleie for å kunne observere, kartlegge og vurdere behov for tiltak
- har kunnskap om kommunikasjon i samhandlingen med pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade og deres pårørende
- har kunnskap om faglige verktøy i arbeidet med å kartlegge og dokumentere helsetilstand, ressurser, behov og funksjonsnivå hos pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade
- har kunnskap om velferdsteknologi for å styrke pasientens selvstendighet og opplevelse av mestring
- har innsikt i rettigheter, støtteordninger, lovverk for helse- og omsorgssektoren, samt i nasjonale retningslinjer for arbeid med, og kvalitet på, helsetjenester til pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade
- har kunnskap om organisering av den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten og kjennskap til ansvar og oppgaver for aktører og samarbeidsparter i ulike pasient- og omsorgsforløp
- kan oppdatere sin kunnskap om nevrologiske sykdommer og skader for observasjon, kartlegging, vurdering og tiltak innen eget kompetanse- og ansvarsområde
- forstår hva det betyr for samfunnet å ha en helhetlig og koordinert helsetjeneste som ivaretar befolkningens behov, og hvordan det bidrar til verdiskapning i samfunnet

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende kunnskap om nevrologiske sykdommer og skader, symptomer og behandling til å kunne observere, kartlegge, vurdere og iverksette tiltak ut fra pasientens tilstand og behov
- kan anvende kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid, behandling, rehabilitering og habilitering til å veilede pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade om mestring og egenomsorg
- kan anvende kunnskap om sykepleie ved nevrologiske sykdommer og skader til å identifisere ressurser og behov, sette mål, iverksette og evaluere tiltak innenfor eget kompetanse- og ansvarsområde og/eller i samarbeid med andre

- kan anvende kunnskap om velferdsteknologi til å identifisere behov for og å bistå pasienter med anskaffelse av velferdsteknologiske løsninger
- kan anvende elektroniske dokumentasjonssystemer, kommunikasjonsformer og -teknikker profesjonelt i samarbeidet med pasienter, pårørende, frivillige, kollegaer og andre yrkesgrupper
- kan anvende standardiserte observasjonsskjemaer og kartleggingsverktøy til å kartlegge tilstand, ressurser og behov for tiltak hos pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet til arbeid med pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade
- kan kartlegge situasjoner i møte med pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade og identifisere faglige, juridiske og etiske problemstillinger og behov for å iverksette tiltak

Generell kompetanse

Kandidaten

- har forståelse for yrkesetiske retningslinjer som regulerer yrkesutøvelsen innen helsetjenesten
- har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved at han/hun ivaretar brukermedvirkning, pasientens integritet, og faglig forsvarlighet
- kan innenfor eget kompetanse- og ansvarsområde utføre helsefremmende, forebyggende, behandlende, rehabiliterende, habiliterende og lindrende tiltak etter individuelle behov hos pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade
- kan bygge relasjoner med kollegaer, og på tvers av avdelinger og tjenestenivå i tjenestetilbudet til pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade
- kan gjennom kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen, bidra til å utvikle arbeidsmetoder og tjenester til pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade

Emneoversikt

Emnenavn	Studiepoeng
Emne 1: Etikk, kommunikasjon og samhandling	10
Emne 2: Nevrologiske sykdommer og skader	15
Emne 3: Rehabilitering og habilitering	5
Emne 4: Yrkesutøvelse og tjenestetilbud	10
Emne 5: Praksis i nevrologiske sykdommer og skader	10
Emne 6: Fordypning i nevrologiske sykdommer og skader	10
Totalt	60

Emnebeskrivelser

Læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå (E-LUB) i denne planen er ikke utfyllende og må betraktes som veiledende. Det er opp til den enkelte fagskole å utvikle dekkende E-LUB som også ivaretar egenart og lokale faktorer gjennom egne studieplaner. Det er også viktig at E-LUBer samlet bygger opp mot de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Det kan innebære at O-LUBer må tilpasses i henhold til dette. Den enkelte fagskole går årlig gjennom E-LUB i sine studieplaner i tråd med egne kvalitetssikringsrutiner.

Emne 1: Etikk, samhandling og kommunikasjon

Emne 1 er felles for helse, omsorgs- og oppvekstfaglige fagskoleutdanninger. Emnet gir en grunnleggende forståelse for fagfeltet og yrkesutøvelsen.

Emne	Studiepoeng
Etikk, samhandling og kommunikasjon	10
Læringsutbytte	
Kunnskaper Studenten <ul style="list-style-type: none"> har kunnskap om etikk og yrkesetiske prinsipper og dilemma, relevante teorier og arbeidsmåter samt etisk refleksjon. 	

- har kunnskap om brukermedvirkning og betydningen den har for tjenestemottaker og tjenesteyter
- har forståelse for psykologiske og sosiologiske prinsipper tilknyttet enkeltindividet, familien og sosialt nettverk
- har kunnskap om kultur, urfolk, migrasjonshelse og mangfold i sitt møte med tjenestemottakere og samarbeidspartnere.
- har kunnskap om relasjonskompetanse, samhandling og kommunikasjonsverktøy som er relevante for yrkesutøvelsen
- har kunnskap om gruppeprosesser og konflikthåndtering
- har kunnskap om relevant lovverk og offentlige dokumenter som regulerer fagfeltet
- har kunnskap om helse-, omsorg- og oppveksttjenestene i samfunnet og deres organisering
- har kunnskap om teknologiske løsninger og hvordan det påvirker samarbeidet med tjenestemottaker, pårørende og samarbeidspartnere

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende kunnskap om etiske og yrkesetiske prinsipper og dilemma som grunnlag for etisk refleksjon rundt praktiske problemstillinger
- kan anvende relasjonskompetanse, samhandling og kommunikasjonsverktøy som er relevante for yrkesutøvelsen
- kan anvende kunnskap om kommunikasjonsferdigheter til profesjonell samhandling med tjenestemottaker og samarbeidspartnere
- kan finne og henvise til relevant lovverk, forskrift eller stortingsmelding som er relevant for yrkesutøvelsen
- kan anvende kunnskap om organiseringen av helse-, omsorg- og oppveksttjenestene i samhandling med tjenestemottakere og samarbeidspartnere
- kan anvende kunnskap om kultur, urfolk, mangfold og migrasjonshelse i sitt møte med tjenestemottakere og samarbeidspartnere
- kan anvende teknologiske løsninger forsvarlig og med etisk bevissthet

Generell kompetanse

Studenten

- har utviklet en etisk forståelse som kommer til uttrykk gjennom refleksjon over egen atferd, samt gjennom kommunikasjon og samhandling i situasjoner med tjenestemottakere og samarbeidspartnere
- kan bygge relasjoner basert på holdninger og verdier knyttet til helhetlig menneskesyn, likeverd og respekt, slik at tjenestemottakere og samarbeidspartnere opplever trygghet og har tillit til de ulike tjenestene
- kan utøve yrket sitt faglig forsvarlig og med etisk bevissthet

- kan samhandle med relevante tjenester innenfor helse-, omsorg- og oppvekstsektoren
- kan utføre arbeidet etter tjenestemottakerens behov og utfordringer

Tema

1 a. Etikk

- Etske teorier og prinsipp
- Etske dilemma
- Etikk og teknologi
- Helhetlig menneskesyn

1b. Kommunikasjon og samhandling

- Brukerperspektivet
- Relasjonskompetanse og relasjonsbygging
- Kommunikasjon i samhandling med tjenestemottaker og samarbeidspartnere
- Gruppeprosess og konflikthåndtering

1c. Lover og forskrifter

- Relevante lover, forskrifter og offentlige dokumenter for utdanningens studenter og tjenestemottaker

1d. Sosiologi og psykologi

- Utviklingspsykologi
- Sosiale roller
- Migrasjonshelse, kultur, mangfold og urfolk

Emne 2: Nevrologiske sykdommer og skader

Emne 2 skal gi studentene kunnskap om nervesystemet, om ulike nevrologiske sykdommer og skader, samt hvilke konsekvenser de kan ha for pasienten. Studenten skal utvikle kompetanse til å oppdage tegn på, og iverksette handling ved, akutt kritisk sykdom. Systematisk observasjon, kartlegging, vurdering og dokumentasjon av helsetilstand, symptomer og behov er sentralt i emnet. Studentene skal også øke sin kompetanse til å iverksette sykepleietiltak og gi omsorg til pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade.

Emne	Studiepoeng
Nevrologiske sykdommer og skader	10 studiepoeng
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om nervesystemet og nervesystemets funksjon • har kunnskap om symptomer på akutt nevrologisk sykdom og skade, og om tiltak som må iverksettes ved behov for øyeblikkelig hjelp og/eller førstehjelp • har kunnskap om ulike nevrologiske sykdommer og skader • har kunnskap om hva den enkelte pasient og helsepersonell kan gjøre for å forebygge komplikasjoner ved, og begrense konsekvenser av, nevrologisk sykdom og skade • har kunnskap om standardiserte observasjonsskjemaer og kartleggingsverktøy som blir brukt for å observere og dokumentere helsetilstand, ressurser, symptomer og behov hos pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade • har kunnskap om alternativ supplerende kommunikasjon i samhandlingen med pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade • har kunnskap om pleie og omsorg ved livets slutt • har innsikt i nasjonale retningslinjer knyttet til nevrologiske sykdommer og skader • kan oppdatere sin kunnskap om behandling, sykepleie og omsorg til pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade • forstår hva det betyr for pasient og pårørende at helsepersonell viser kompetanse, trygghet og omsorg i yrkesutøvelsen 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende kunnskap om akutt nevrologisk sykdom og skade til å vurdere og iverksette tiltak innenfor eget kompetanseområde i samarbeid med pasienten, kollegaer og andre yrkesgrupper • kan anvende kunnskap om nevrologiske sykdommer og skader og behandling til å planlegge og iverksette tiltak i samarbeid med pasienter, kollegaer og andre yrkesgrupper 	

- kan anvende standardiserte observasjonsskjemaer og kartleggingsverktøy til å kartlegge og dokumentere helsetilstand, ressurser og symptomer, og til å identifisere behov for tiltak hos pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade
- kan anvende kunnskap om alternativt supplerende kommunikasjon i samhandlingen med pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for nasjonale retningslinjer for behandling og rehabilitering ved neurologiske sykdommer og skader og for hvordan disse påvirker yrkesutøvelsen
- har forståelse for hvordan bruk av standardiserte observasjonsskjemaer og kartleggingsverktøy bidrar til å kvalitetssikre behandling, sykepleie og omsorg for pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade
- kan reflektere over faglige og etiske utfordringer i møte med neurologisk syke og/eller skadede pasienter og deres pårørende
- har utviklet en etisk grunnholdning i tråd med yrkesetiske retningslinjer og pasient- og brukerrettighetsloven, og kan ivareta pasientens integritet og faglig forsvarlighet i yrkesutøvelsen
- kan innenfor eget kompetanse- og ansvarsområde utføre behandlende og lindrende tiltak til pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade
- kan utføre sykepleie og omsorg etter neurologiske syke og/eller skadede pasienters ønsker og individuelle behov

Sentrale tema

2a. Nervesystemet

- Sentralnervesystemet
- Det perifere nervesystemet
- Nervesystemets funksjon

2b. Neurologiske sykdommer og skader (årsaker, symptomer, diagnostikk, forebygging og behandling)

- Hjerneslag
- Epilepsi
- Multippel sklerose (MS)
- Parkinsons sykdom
- Amyotrofisk lateral sklerose (ALS)
- Tumor cerebri
- Demens
- Huntingtons sykdom
- Tourettes syndrom
- Hydrocephalus

- Infeksjoner i nervesystemet
- Smertetilstander i nervesystemet
- Hodeskader
- Tverrsnittslesjoner

2c. Vurdering av symptomer og tilstand

- Vitale parameter
- Førstehjelp og handlingsberedskap
- Bruk av standardiserte observasjonsskjemaer og kartleggingsverktøy ved nevrologiske sykdommer og skader
- Den fagskoleutdannede fagarbeiderens rolle i kartleggingsarbeid
- Vurderingskompetanse
- Dokumentasjon

2d. Konsekvenser av nevrologiske sykdommer og skader

- Endringer i bevegelsesapparatet
- Syns- og hørselsutfordringer
- Afasi og dysartri
- Ernæringsproblemer og dysfagi
- Eliminasjonsproblemer
- Smerter
- Delirium
- Fatigue
- Søvnproblemer
- Seksuelle utfordringer
- Kognitive endringer
- Psykososiale utfordringer

2e. Sykepleie til pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade

- Pasientsentrert tilnærming
- Omsorg til pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade
- Sykepleietiltak knyttet til nevrologiske sykdommer og skader
- Alternativ og supplerende kommunikasjon
- Pleie og omsorg ved livets slutt

Emne 3: Rehabilitering og habilitering

Emne 3 handler om helsefremmende arbeid for å styrke mestring og bedre livskvalitet hos pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade. I emnet vektlegges kartlegging for å identifisere pasientens ressurser og behov for tiltak knyttet til habilitering, rehabilitering og hverdagsrehabilitering. Emnet handler også om hva velferdsteknologi er og hvordan det kan gjennomføres i tjenesten.

Emne	Studiepoeng
Rehabilitering og habilitering	10 studiepoeng
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om hva den enkelte pasient og helsepersonell kan gjøre for å fremme helse ved neurologisk sykdom og skade • har kunnskap om rehabilitering, hverdagsrehabilitering og habilitering ved neurologisk sykdom og skade og om hva som fremmer mestring og livskvalitet • har kunnskap om mestringsstrategier og hverdagsmestring når personer opplever at helse og funksjonsevne endres som følge av neurologisk sykdom og skade • har kunnskap om kartleggingsverktøy som brukes for å vurdere funksjonsnivå og ressurser hos pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade som har behov for rehabilitering eller habilitering • har kunnskap om hva velferdsteknologi er • har kunnskap om systematisk kartlegging av pasientens behov for og anskaffelse av velferdsteknologi • har innsikt i lover og forskrifter knyttet til bruk og anskaffelse av velferdsteknologi • kan oppdatere sin kunnskap om hvordan velferdsteknologi og rehabilitering kan styrke neurologisk syke og/eller skadede pasienters selvstendighet og opplevelse av mestring • forstår betydningen av implementering av velferdsteknologi for å utvikle helsetjenesten til pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende kunnskap om helsefremmende arbeid, rehabilitering, hverdagsrehabilitering og habilitering til å veilede pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade om mestring og egenomsorg • kan anvende kunnskap om velferdsteknologi til å informere om, og bistå pasienter med, anskaffelse av velferdsteknologiske løsninger • kan anvende kartleggingsverktøy til å kartlegge og rapportere tilstand, ressurser og behov for tiltak knyttet til funksjonsnivå, rehabilitering og habilitering hos pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade 	

- kan kartlegge og identifisere ressurser og behov for velferdsteknologiske løsninger hos pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade
- kan kartlegge situasjonen til pasienter med behov for velferdsteknologi og identifisere juridiske og etiske problemstillinger og behov for å iverksette tiltak

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for egen yrkesrolle, ansvar og oppgaver knyttet til velferdsteknologi, rehabilitering, hverdagsrehabilitering og habilitering hos pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade
- kan samarbeide med pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade på en måte som ivaretar mestring, brukermedvirkning og faglig forsvarlighet

Sentrale tema

3a. Helsefremmende arbeid

- Helsefremmende arbeid
- Livskvalitet
- Salutogenese
- Empowerment
- Mestringsstrategier

3b. Rehabilitering og habilitering

- Funksjonsnedsettelse og funksjonshemming
- Brukermedvirkning
- Rehabilitering
- Habilitering
- Habiliterings- og rehabiliteringsprosessen
 - Systematisk kartlegging av ressurser og muligheter
 - Målsettings- og planarbeid, iverksetting av tiltak, evaluering og videre oppfølging

3c. Hverdagsrehabilitering

- Hverdagsmestring
- Hverdagsrehabilitering
- Hva er viktig for deg?
- Aktiv omsorg

3d. Velferdsteknologi

- Velferdsteknologi – hva, hvorfor og hvordan?
- Implementering av velferdsteknologi

- Kartlegging av behov, vurdering og anskaffelse av velferdsteknologi
- Etske og juridiske perspektiver ved bruk av velferdsteknologi
- Informasjonssikkerhet og personvern

Emne 4: Yrkesutøvelse og tjenestetilbud

Emne 4 skal gi studentene økt bevissthet om hvilken betydning profesjonalitet og ansvarlighet i egen rolle og yrkesutøvelse har for kommunikasjon, medarbeiderskap, veiledning og fagutvikling på arbeidsplassen. Emnet handler også om ulike aktører i tjenestetilbudet til pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade, og om hvordan den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten organiseres og samhandler.

Emne	Studiepoeng
Yrkesutøvelse og tjenestetilbud	10 studiepoeng
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om profesjonell kommunikasjon i møte med pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade, deres pårørende og kollegaer • har kunnskap om veiledning og pedagogiske prinsipper i yrkesutøvelsen • har innsikt i sosiale og økonomiske rettigheter og støtteordninger som pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade kan benytte seg av • har kunnskap om organiseringen av den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten • har innsikt i pasienttilpassede forløp for pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade • har kjennskap til ulike aktører og samarbeidsparters ansvar og oppgaver i ulike pasient- og omsorgsforløp for pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade • har kunnskap om tverrfaglig samarbeid og koordinering av helsetjenester til pasienter med nevrologiske sykdommer og skader • har kunnskap om frivillige aktører og interesse- og brukerorganisasjoner • har innsikt i kunnskapsbasert praksis • har kunnskap om fagutvikling og innovasjon i helse- og omsorgssektoren 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende kunnskap om medarbeiderskap og organisasjonskultur til å bidra til et godt arbeidsmiljø 	

- kan anvende kommunikasjonsformer, og -teknikker profesjonelt i samarbeid med, i veiledning av, og i undervisning til, pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade, deres pårørende og kollegaer
- kan anvende relasjonskompetanse i samarbeid med pasienter, pårørende, frivillige aktører og interesse- og brukerorganisasjoner
- kan finne informasjon og fagstoff til å kunne informere og veilede pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade og deres pårørende om sosiale og økonomiske rettigheter og støtteordninger
- kan finne informasjon og fagstoff til å kunne arbeide kunnskapsbasert og delta i fagutvikling på arbeidsplassen

Generell kompetanse

Studenten

- kan bygge relasjoner og delta i tverrfaglig samarbeid med kollegaer på tvers av fag, avdelinger og tjenestenivå
- kan gjennom kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen, bidra til å utvikle arbeidsmetoder og tjenestetilbudet til pasienter med neurologisk sykdom og/eller skade

Sentrale tema

4a. Aktører, organisering og samhandling i tjenestetilbudet

- Spesialisthelsetjenester
- Kommunale helse- og omsorgstjenester
- Lærings- og mestringssentre
- Interesse- og brukerorganisasjoner
- Frivillige aktører
- Samhandling og koordinering av tjenestetilbudene
- Pasienttilpassede forløp
- Individuell plan og koordinator
- Sosiale og økonomiske rettigheter og støtteordninger ved alvorlig sykdom

4b. Yrkesutøvelse, kommunikasjons- og veiledningskompetanse

- Yrkesrolle og identitet
- Relasjonskompetanse
- Tverrfaglig samarbeid
- Samarbeid med pårørende og frivillige aktører
- Barn og unge som pårørende
- Kommunikasjons- og veiledningskompetanse
- Grunnleggende pedagogiske prinsipper og undervisning
- Kunnskapsbasert praksis
- Fagutvikling

Emne 5: Praksis i nevrologiske sykdommer og skader

Praksis gjennomføres som utplassering eller som utviklingsarbeid på egen arbeidsplass innen fagfeltet. Praksis skal ha en varighet på minimum 10 uker, utplassering skal dessuten ha et omfang på minimum 225 timer. Utviklingsarbeid på egen arbeidsplass består i å forberede, planlegge, gjennomføre og evaluere et forbedringsarbeid knyttet til sentrale tema i utdanningen. Alle studenter i praksis, både utplassering og utviklingsarbeid på egen arbeidsplass skal ha veiledning i praksisperioden.

Emne	Studiepoeng
Praksis i nevrologiske sykdommer og skader	10 studiepoeng
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om symptomer på akutt nevrologisk sykdom og skade, og om tiltak som må iverksettes ved behov for øyeblikkelig hjelp og/eller førstehjelp • har kunnskap om nevrologiske sykdommer og skader og om konsekvenser disse kan for pasienter og deres pårørende • har kunnskap om rehabilitering, hverdagsrehabilitering og habilitering og om hvordan det kan fremme mestring og livskvalitet • har kunnskap om standardiserte observasjonsskjemaer og kartleggingsverktøy som blir brukt for å observere og dokumentere helsetilstand, ressurser, symptomer, funksjonsnivå og behov hos pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade • har kunnskap om organisering av tjenestetilbudet til pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade og kjennskap til ansvar og oppgaver for aktører og samarbeidsparter • har innsikt i kunnskapsbasert praksis, kunnskap om fagutvikling og kan oppdatere sin kunnskap om utviklingsprosjekter i helsetjenesten • kan oppdatere sin kunnskap om velferdsteknologi for å styrke pasientens selvstendighet og opplevelse av mestring 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende kunnskap om nevrologiske sykdommer og skader, til å observere symptomer hos den enkelte pasient • kan anvende kunnskap om pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade til å delta i behandling, rehabilitering og habilitering, og til å planlegge og iverksette tiltak som ivaretar pasientens behov for sykepleie og omsorg • kan anvende kunnskap om velferdsteknologi til å informere om å bistå pasienter med anskaffelse av velferdsteknologiske løsninger 	

- kan anvende kommunikasjonsformer og -teknikker profesjonelt i samarbeidet med pasienter, pårørende, frivillige, kollegaer og andre yrkesgrupper
- kan anvende kartleggingsverktøy og standardiserte observasjonsskjemaer til å kartlegge helsetilstand, ressurser, symptomer, funksjonsnivå og til å identifisere behov for tiltak hos pasienter med nevrologiske sykdommer og skader
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet til arbeid med pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade i praksis
- kan kartlegge situasjoner i praksis og identifisere faglige og etiske problemstillinger og behov for å iverksette tiltak
- kan kartlegge pasienters situasjon og identifisere ressurser og behov for velferdsteknologiske løsninger

Generell kompetanse

Studenten

- har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved ivaretagelse av pasienters integritet, brukermedvirkning og faglig forsvarlighet i praksis
- kan utføre rehabiliterings- og habiliteringstiltak som fremmer ressurser og ivaretar individuelle behov hos pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade
- kan bygge relasjoner med kollegaer og på tvers av avdelinger og tjenestenivå i tjenestetilbudet til pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade
- kan gjennom kunnskapsdeling, bevisstgjøring og etisk refleksjon på arbeidsplassen, bidra til kvalitetsforbedring i tjenestetilbudet til pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade

I tillegg gjelder følgende læringsutbyttebeskrivelse for utviklingsarbeid på egen arbeidsplass:

Studenten

- kan bidra til kvalitetsforbedring i tjenestetilbudet på arbeidsplassen ved å forberede, planlegge, gjennomføre og evaluere utviklingsarbeid innenfor et avgrenset område

Emne 6: Fordypning i nevrologiske sykdommer og skader

Studenten skal skrive en fordypningsoppgave ut fra selvvalgt tema og problemstilling, og med utgangspunkt i overordnet læringsutbytte for utdanningen. Studenten skal vise evne til å anvende relevant teori og erfaringer fra egen yrkesutøvelse til å drøfte den aktuelle problemstillingen. Studenten skal ha tilbud om veiledning knyttet til arbeidet med fordypningsoppgaven.

Emne	Studiepoeng
Fordypning i nevrologiske sykdommer og skader	10 studiepoeng
Læringsutbytte	
<p>Kunnskaper</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har innsikt i kunnskapsbasert praksis • har kunnskap om fagutvikling og kan oppdatere sin kunnskap om nasjonale planer, utviklingsprosjekter og innovasjon i helse- og omsorgssektoren • kan oppdatere sin kunnskap om faglige og etiske problemstillinger knyttet til arbeid med pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade 	
<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende kunnskap til å belyse, vurdere og reflektere faglig, etisk og juridisk over en valgt problemstilling knyttet til arbeid med pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade • kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for en valgt problemstilling knyttet til arbeid med pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade • kan vurdere kritisk ulike kilder for informasjon og fagstoff • kan innenfor eget ansvars- og arbeidsområde kartlegge situasjoner og identifisere behov for, og planlegge, iverksette og evaluere tiltak knyttet til arbeid med pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade 	
<p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkesetiske retningslinjer som regulerer yrkesutøvelsen innen helsetjenesten • har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved refleksjon rundt hvordan integritet, brukermedvirkning og faglig forsvarlighet ivaretas hos pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade 	

- kan gjennom kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen, bidra til å bedre kvaliteten på tjenestetilbudet til pasienter med nevrologisk sykdom og/eller skade